

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ:

ΓΡΑΦΕΙΑ: Σουλίου 12

"Έτος Α' Αριθ. Φύλλου 4

ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Τιμή Φύλλου Δραχ. 2

Ο ΠΕΡΣΗΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΦΕΡΔΟΥΣΗΣ

(Διάλεξη Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ στην Δέσχη 'Ιωαννίνων, την 8ην Μαΐου 1936)

2ον

Τέλος, αναγκάστηκε να υποχωρήσει στην αξίωσιν του Λαού, που βοούσε, και συγκατατέθηκε, να τον θάψη, ως άληθινόν Μουσουλμάνον.

Έν τώ μεταξύ όμως ο Σουλτάν Μαχμούντ είχαν αναγνωρίσει την άδικία, που κάνει στον ποιητή, και τώστειλε, στο χωριό του, τα χρήματα, που του χρωστούσε μαζί με μία αίτησι συγγνώμης, άλλ' όπως συμβαίνει συχνά η τιμή αυτή έχει φθάσει πολύ άργα κι' αντί του Φερντουσή βρήκε μόνον τον νεκρό του κι' έναν άνηγμένον τάφον μέσα στο περιβόλι του, και την στιγμή, που σταματούσαν φορτωμένες οι σουλτανικές καμήλες σέ μία θύρα της Θεούς, έβγαίνει η νεκρική πομπή του Φερντουσή, από μι' άλλη θύρα! "Εφεραν τότε τα σουλτανικά δώρα στην κόρη του Ποιητή, η οποία άντάξια του πατρός της δέν θέλησε να τά δεχθῆ λέγοντας: «Έχω δ,τι μου χρειάζεται, για την ζωή μου και δέν θέλω πλούτη.»

Άλλ' ο ποιητής είχε και μία άδερφή, η οποία θυμήθηκε τον αιώνιον πόθο του άδερφοῦ της: να χτίσει στον ποταμόν έναν ύδατοφράκτη και να ευεργετήσῃ έτσι τον τόπο του. Δέχτηκε λοιπόν, τα χρήματα αυτά η άδερφή του, κι' έγινε τότε ο ύδατοφράκτης πραγματικότητα, όταν όμως είχε πεθάνει η μεγάλη καρδιά που τον είχε όνειρευτή!

Ο θαυμασμός των μεταγενεστέρων έπλεξε, γύρω από την ζωήν του μεγάλου τούτου ποιητή συγκινητικούς κι' ωραίους θρύλους.

«Ο θάνατος, όπως είχε γράψει ο Ποιητής, είχε βάλει ένα μαύρο κράνος στο κεφάλι του, κι' οι φίλοι του δέν θά τον έβλεπαν πλειά, παρά ως όνειρο.»

Ο Φερντουσής, είναι ο έξοχώτερος άντιπρόσωπος της Περσικής Σκέψης. Η έποποιία του, ο Σιαχ—Ναμές του είναι ολόκληρος θησαυρός των ήρωϊκών παραδόσεων της Μεσοποταμίας, είναι το πρώτον και το θαυμαστότερο μνημείο της Περσικής φιλολογίας. Στο έργο του αυτό ο Φερντουσής, παρουσιάζει τόσην δύναμη και τόσον πλούτο φαντασίας ώστε να κατατάσσεται επάξια μεταξύ των πλέον μεγαλοφυών ποιητών δλου του κόσμου.

Οι έλάχιστες βιογραφικές πληροφορίες, που υπάρχουν για τον Φερντουσή, είναι ότι είχε ζήσει πολλά έτη, ότι ήταν νυμφευμένος, ότι είχε άποχτήσει έναν υιόν, τον όποιον έχασε πρόωρα, και μία κόρη, η οποία τον περιέθαλψε στες τελευταίες ήμέρες της ζωής του.

Σέ ηλικία σαράντα έτων άρχισε να γράφῃ την ιστορία της πατρίδας του από τους μυθολογικούς χρόνους, ως την ήμέρα που την κατέκτησαν οι "Αραβες.

Άπό τους έκατόν είκοσι χιλιάδες στίχους, που άποτελούν τον ΣιαχΝαμέ, μέρος αναφέρεται στην μυθικήν έποχην της Περσίας, όπως είπαμε παραπάνω. Εκεί όμως, που φτάνει στην τελειότητα είναι όταν άφηγιέται τες παλαιές λαϊκές παραδόσεις της Πατρίδας του. Η έποποιία του είναι ένας ένθουσιώδης ύμνος για το Περσικό "Έθνος. Με το θαυμάσιο αυτό ποιήμα του, ο Φερντουσής υπήρξεν ο κύριος δημιουργός της νέας περσικής γλώσσας κι' ο άφυπνιστής του έθνικου αισθήματος πουθεν άπονεκρώσει η άραβική κατάκτηση.

Η σκληρή και σκοτεινή θρησκεία, που είχαν φέρει

στην Περσία οι "Αραβες ως κυρίαρχοί της, από την έρημο μεταβάλλθηκε σέ περσικόν "Ισλαμισμόν, χάρις στην μεγαλόπνοη έμπνευση του Φερντουσή, γεμάτον τρυφερότητα έπέκειαν και μυστήριο. Τα δόγματα του Μωάμεθ άνεβαφτίστηκαν μέσα στες δροσερές και γόνιμες πηγές του Ζωροάστρη και Πλάτωνα.

Ένώσω ζούσε ο Φερντουσής οι έχτροί του τον κατηγορούσαν ως αίρετικόν, αλλά μετα θάνατόν του ολόκληρες γενεές τον σέβονται ως άγιον και πηγαίνουν και προσκυνοῦν στον τάφον του. Και πραγματικώς είναι άγιος αυτός ο Ποιητής, ο όποιος ύμνησεν σ' άθάνατους στίχους την δημιουργίαν του Σύμπαντος και του άνθρώπου, κι' ο όποιος άπέναντι όλων των πλασμάτων του Κόσμου αιστάνονταν άπέραντην άγάπην, ώστε να γράψῃ:

«Μην κάνης κακό σ' ένα μυρμήγκι, που σέρνει ένα σπυρί σιτάρι, γιατί αυτό το μυρμήγκι έχει ζωή κι' η ζωή είναι τόσο γλυκειά.»

Μεταξύ των Περσών Βασιλέων, που αναφέρονται στο Σιαχ Ναμέ του Φερντουσή, συγκαταλέγεται κι' ο Μέγας "Αλέξανδρος, γιατί ο "Αλέξαντρος θεωρείται Πέρσης από πατέρα και μόνον από μητέρα "Ελληνος.

Το έπος «Σιοχ'Ναμές» του Φερντουσή είναι μία έμμετρο ήστορία, κατά το πλείστον φανταστική, διηγείται τα κατορθώματα των Βασιλέων, των παλαιών Περσικών Δυναστειών της προϊσλαμικής έποχής, δηλαδή, μετά τον θάνατον του τελευταίου Σασσανίδη, Σιάχη—Βασιλέα της Περσίας Γιαζνταγκίρντ, στα 651 μ. Χ.

Στην σειρά των βασιλέων της Περσίας, ο Σικαντάρ, ήτοι ο "Αλέξαντρος, έρχεται μετά τον Ντάρ, ήτοι τον Δαρειόν, τελευταίον βασιλέα της Δυναστείας των Καϊάν, ήτοι των "Αρχαιμενιδών, και κατά την περσική έκδοχή έτεροθαλή άδερφόν του Σικαντάρ, ήτοι του "Αλεξάντρου του Μεγάλου του Μακεδόνα.

Ο «Σιαχναμές», έργο μνημειώδικο, είναι για πολλούς αιώνας, όπως η "Ιλιάδα στην "Ελληνική "Αρχαιότητα, το αγαπητόν ανάγνωσμα του Περσικού Λαού, ως έπίσης και όλων των άλλων περσογλώσσων Λαών, της Κεντρικής "Ασίας, πώχουν η είχαν για φιλολογική γλώσσα την Περσική ήτοι των Τούρκων, των Τατάρων, των "Αφχανών και των "Ινδών μουσουλμάνων.

Το ποιήμα τούτο μεταφράστηκε στες πλειότερες άσιατικές γλώσσες, στα "Ανατολικοτούρκικα το γλωσσικό ιδίωμα των Λαών του Τουρκεστάν, στα Δυτικοτούρκικα, στην Γλώσσαν των "Οθωμανών Τούρκων, στα "Ινδικά, στα Μαλαϊκά και στα Γιαβαϊκά.

Ο Φερντουσής φαίνεται πως άγνοώντας τα πραγματικά περιστατικά της ζωής του Μεγάλου "Αλεξάντρου, βυθίστηκε άποκλειστικά στην φανταστική "Ιστορία του ψευδοΚαλλιστένη, που του είταν γνωστή βέβαια από μεταφράσεις η διασκευές άραβικές και παλαιοπερσικές.

Ο ψευδοΚαλλιστένης αυτός είναι κάποιος άγνωστος συγγραφέας, σ' όνομα του όποιου φέρεται μία φανταστική ήστορία του Μεγάλου "Αλεξάντρου, η όποια άφοῦ μεταφράστηκε σέ πολλές γλώσσες από την "Ελληνικήν, άπετέλεσε την πηγήν των μύθων των διαφόρων Λαών, γύρω από τον βίον του Μεγάλου Μακεδόνα. "Ως συγγραφέας της ψεύτικης αυτής "Ιστορίας έφέρονταν ψευδώς ο ήστορικός του Μεγάλου "Αλεξάν-

“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ”

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Εσωτερικού Δραχ. 50

Εξωτερικού δολ. 3

Χρηματικά έμβάσματα:

ΓΙΩΡΓΟΝ ΧΗΤΑΝ «Ηπειρωτικά Φύλλα» Ιωάννινα

Τò περιοδικò εις κανένα δέν αποστέλλεται δωρεάν

Διευθυντής Τυπογραφείου

ΘΩΜΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ Γούδα 6

τρου Καλλιστένης, άνεψιός του Άριστοτέλη, Όλύμπιος, (360—328), που συνώδευσε στην Άσίαν τον Μέγαν Άλέξαντρον και έγραψε τὰ «Έλληνικά» τών οποίων σώζονται άποσπάσματα και τές «Άλεξάντρου πράξεις» Αύτόν δ Άλέξαντρος κατηγορούμενον γιά συνωμοσίαν έναντίον τής ζωής του, τόν έφόνευσε.

Ό Φερντουσής, θέλοντας νά κολακεύσει τούς Πέρσες έκρινε καλά νά τροποποιήση σέ ώρισμένα σημεία τήν παραδομένη ιστορία του Μεγάλου Μακεδόνα κατακτητή. Έτσι π. χ. του άλλάζει έθνικότητα και τόν κάνει άπό πατέρα Πέρση κι Έλληνίδα μητέρα.

Ίδού πώς άντιστοιχεί ο Φερντουσής τὰ περιστατικά τής γέννησης του Μεγάλου Άλεξάντρου.

Ό Βασιλέας τής Περσίας, Νταράμπ, ήτοι, Δαρείος ο πρεσβύτερος, άφού έπολέμησε κι ένίκησε τόν Αυτόκράτορα του Ρούμ, ήτοι του Βυζαντίου, Φαίλακου, ήτοι τόν Φίλιππον, τόν υποχρέωσε νά του δώση γυναίκα τήν κόρη του Ναχήντ, ήτοι τήν Άφροδίτην, κι άπάνω σ' αύτό νά του πληρώνη και φόρον ύποτελείας χίλια χρυσά αύγά τόν χρόνο. Η Ναχήντ όμως έπασχε, είχε τò έλάττωμα νά βρωμάη τò στόμα της, κι άναγκάστηκε ο Νταράμπ, ύστερα άπό λίγον καιρό, ώς μη μπορώντας νò τήν υποφέρει, νά τήν χωρίση και νά τήν στείλη πίσω στον πατέρα της. Η Νταχήντ είταν τότε έγκυα κι ύστερα άπό λίγον καιρό γέννησε άγόρι.

Τò άγόρι αύτό ονομάστηκε Σκαντάρ, Τ' όνομα αύτό τò παράγουν οι Πέρσες, κατά τρόπον έντελώς φανταστικόν, άπό τò «σανταροϋς» (σανταράχη, άρωματική ουσία) που μεταχειρίζονταν δθθεν ή μητέρα του Ναχήντ γιά νά γιατρευτή άπό τήν κκοσμία τής άναπνοής της.

»Υστερα ο Νταράμπ ξαναπήρε άλλη γυναίκα, Περσίδα, κι άπόκτησε άπ' αύτήν δεύτερο παιδί του, τόν Ντάρρα, ήτοι τόν Δαρείο.»

Έτσι με τήν πικραποίηση τούτου, που κάνει ο Φερντουσής, ο Άλέξαντρος μας γίνεται μηλάδερφος του μελλοντικού του άντι πάλου, του Δαρείου, και Κοδομανού.

«Όταν άπέθανε ο Φαίλακος—Φίλιππος, τόν διαδέχτηκε στον θρόνο του Ρούμ, ήτοι τής Μακεδονίας—Έλλάδος, ο Σκάντάρ, ο οποίος άμείσως άρνιέται νά πληρώση στον Πέρση Βασιλέα τόν φόρον ύποτελείας, τὰ χίλια χρυσά αύγά τόν χρόνο! Στους άπεισταλμένους που τούχε στείλει ο Ντάρρας, άπαιτώντας τήν πληρωμή του φόρου, του άτάκτησε ειρωνικά, ότι είχαν ψυφήσει οι κόττες, που τώκαναν τὰ χρυσά τ' αύγά.

»Υστερα έξεστράτευσε έναντίον του Ντάρρα και τόν ένίκησε. Ό Ντάρρας—Δαρείος, έφυγε στό Κιρμάν γιά νά γλυτώση, καταδιωκόμενος. Στόν δρόμον έδολοφονήθη κε άπό τούς σύνοδους του μεγιστάνες Μαχιάρ και Γιαννουσιάρ. Τήν στιγμήν, που ξεψυχούσε ο Ντάρρας-Δαρείος, κατάφτασε ο Σκάντάρ, κι ο Ντάρρας ψυχοραγώντας τόν παρακάλεσε νά προστατεύση τὰ γυνακόπαιδά του τὰ πάρη γυναίκα του τήν θυγατέρα του Ρουσανέκ, ήτοι τήν Ρωξάνη και νά σεβαστή τούς ναούς και τήν θρη-

σκεία τών Πυρολατρών. Ό Σκάντάρ άνακηρύχτηκε τότε Βασιλέας τής Περσίας, στην πρωτεύουσα Ιστάχρη ήτοι τήν Περσόπολη, και σύμφωνα με τήν ύστερην έέληση του Ντάρρα πήρε γυναίκα του τήν Ρουσαντέκ.»

Όπως φαίνεται ο Φερντουσής δέν γνωρίζει ούτε τήν Μακεδονία, ούτε τούς Μακεδόνες, ούτε τήν Ελλάδα και τούς Έλληνες. Έχει όπ' όψιν του τούς Ρωμαιοβυζαντινούς Έλληνες τής έποχής του και συγχέει τούς πολέμους του Μεγάλου Άλεξάντρου με τούς πολέμους μεταξύ Βυζαντινών και Περσών, επί Ηρακλείου (621—629 μ. Χ.) Πρωτεύουσα του Φαίλακουσ ονομάζει τò Άμόριο του σημερινού Νομού Ίκονίου, σπουδαίο στρατιωτικό κέντρο τής Μικράς Άσίας στα χρόνια τών Βυζαντινών. Ό Φαίλακος είναι χριστιανός βασιλέας, όπως φαίνεται άπό τήν περιγραφή τής γαμήλιας πομπής τής Ναχήντ.

Τὰ διάφορα περιστατικά τής ζωής του Άλεξάντρου, όπως τὰ διηγείται ο Φερντουσής, μπορούν νά διαιρεθούν σέ δυο κατηγορίες: τὰ μισοϊστορικά, πώχουν όπωσούν κάποια ιστορική βάση, και τὰ μυθολογικά, που ναι προΐόντα καθαρής φαντασίας.

Στήν πρώτη κατηγορία άνήκουν κυρίως οι περιγραφές τής ήττας και του φόνου του Δαρείου, καθώς και ή έκστρατεία του Άλεξάντρου στες Ίνδιες. Η μελοδραματική σκηνή του θανάτου του Δαρείου είναι παρμένη άπό τόν ψευδο-Καλλιστένη, που τήν παριστάνει κάπως ρομαντικώτερα άπ' ό,τι μάς τήν παρουσιάζει ή Ιστορία. Έτσι, κατά τόν Πλούταρχο, ο Άλέξαντρος έφτασε στό τόπο τής δολοφονίας, άφού ο Δαρείος είχεν ήδη ξεψυχήσει. Ό Πολύστρατος, ένας άπό τούς συντρόφους του Άλεξάντρου, τόν βρήκε τόν Δαρείο μισοπεθαμένο, τώδωκε νερό νά πιη, δέχτηκε τήν ύστερνή παράκληση του Πέρση Μονάρχη και τήν διαβίβασε στον Άλέξαντρο.

Δεύτερο ή Ρωξάνη δέν είταν κόρη του Δαρείου άλλ' ένός φυλάρχου τής Βακτρίας του Όξυάρτη.

Η σκληρή τιμωρία του Βήσσου, του δολοφόνου του Δαρείου, είναι σύμφωνη προς τήν Ιστορία. Ένα άπό τὰ θέματα, που άγαπούσαν νά ζωγραφίζουν οι Πέρσες ζωγράφοι του 15ου και 16ου αιώνα, είναι ή σκηνή αύτή του θανάτου του Ντάρρα-Δαρείου, που τόν βαστάει ο Σκιαντάρ Άλέξαντρος στήν άγκαλιά του. Τήν βρισκομε σέ πολλά άπό τὰ χειρόγραφα του «Σιαχναμέ» τής έποχής εκείνης.

Οι κυριώτερες παραλλαγές του «Σιαχναμέ» [άπό τò ψευδο-Καλλιστένειο κείμενο του Μόθου είναι: πρώτα τὰ σχετικά με τήν γέννηση του Άλεξάντρου, που άναφέραμε παραπάνω, δεύτερο τò στρατήγημά του, που μεταχειρίστηκε ο Άλέξαντρος στην μάχη του Υδάσπη, όταν ένίκησε τόν Πέρο, τρίτο ή μετάβαση του Άλεξάντρου στή Μέκκα γιά νά προσκυνήση τόν Κισαμπέ, και τέταρτο τò άνέκδοτο τής μετάβασης του Άλεξάντρου στην Αύλη τής Βασιλίσσας τής Ισπανίας (Άνταλους—Άνταλουσίας) Καίταφές.

Τò τελευταίο τούτο έπεισόδιο είναι ως έξής: Ό Σκιαντάρ—Άλέξαντρος μεταβαίνει στην Ισπανία γιά ν' άπαιτήση άπό τήν Καίταφ έ τήν πληρωμή φόρου ύποτελείας, ο ίδιος όμως άποκρύπτει τήν ταυτότητά του, και παρουσιάζεται ως πρέσβυς. Άλλ' ή Καίταφ έ τόν άναγνωρίζει, άπό κάποια είκόνα του και τόν άναγκάζει νά παραιτηθῆ άπό τήν άπαιτήσή του.

Τò ίδιον άνέκδοτον βρίσκομε και στον Ψευτοκαλλιστένη, με τήν διαφορά πώς εκεί ή Καίταφ έ ονομάζεται Κανδάκη, Βασιλίσσα τής Μερόης (Νουβίας), ο δε Άλέξανδρος παρουσιάζεται ως Άντίγονος, ένας άπό τούς στρατηγούς του.

Μετά τόν Φερντουσή, άλλος Πέρσης ποιητής, επίσης, πολύ γνωστός, ο Νιζαμής, έγραψε στον 13ον αιώνα, ένα «έπος του Άλεξάντρου» τόν «Σικανταρναμά». Τò ποίημα τούτο περιέχεται σέ μία συλλογή άπό πέντε έμμετρα μυθιστορήματα, τὰ «Χασμέ», ήτοι τὰ «πέντε Διηγήματα».

Ό «Σικανταρναμάς» διαιρείται σέ δύο μέρη: τò πρώτο τιτλοφορείται «Ό Σικανταρναμάς—μπαρρά» δηλ. «Έπος του Άλεξάνδρου κατά ξηράν», διηγείται τήν γέννηση του Άλεξάνδρου, τούς πολέμους του με τούς Πέρσες, τούς Ίνδους, τούς Άραβες και τούς Ρώσους.

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΜΟΥ

Όταν κατέβουμε στη σκάλα τι θά πουμε
στούς Γοκίους ποῦ θά μάς ὑποδεχτοῦνε
αὐστηροί, γνώριμοι, ἀόριστοι φίλοι
μ' ἕνα χαμόγελο σ' ἀνύπαρκτά τους χεῖλη.

Τουλάχιστον δωπέρα εἴμεθα μόνοι,
περνᾶ ἡ μέρα μας, ἡ ἄλλη ξημερώνει,
καί μέσ τὰ μάτια μας διατηροῦμε ἀκόμα
κάτι ποῦ δίνει στὰ πράγματα τὸ χρῶμα.

Ἄλλὰ ἐκεῖ πέρα τί νά ποῦμε, ποῦ νά πᾶμε;
ἀναγκαστικά ὁ ἕνας τὸν ἄλλον θά κοιτᾶμε,
μὲ κομένα τὰ χέρια στούς ἐγκῶνες,
ἀσάλευτοι σὰν πρόσωπα σὲ εἰκόνες.

Ἄν ἔρθη κανεῖς τὴν πλάκα μας νά κτυπήσῃ
θὰ φαντάζεται πῶς ἔχουμε ζήσει.
Ἄν κόρη ἕνα τριαντάφυλλο ἢ ἀρσίει χάμου.
τὸ τριαντάφυλλο θάναί τῆς ἄμμου.

Κι' ἂν ποτὲ στὰ νύχια μας ἀνασυκωθοῦμε
τίς βίλλες τοῦ Πανσιλυπού θά ἴδοῦμε,
Κύριε, Κύριε καί τὸ τεραῖν τοῦ Παραδείσου
δπου θά παίζουν cricket οἱ ὀπαδοί σου.

Τελευταῖον κι' ἀνέκδοτον

† Κ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Τὰ «'Η. Φ.» εἶναι ὑπερήφανα γιατί ἔτυχε σ' αὐτὰ νά παρου-
σιάσουν τὸ ἀνέκδοτον αὐτὸ ποίημα τοῦ τραγουχοῦ ποιητοῦ τῆς
Πρέβεζας κι' ὅπως ὑποσημειώται ὁ ποιητὴς στὸ χειρόγραφόν
του, τὸ τελευταῖον.

καί τὸ ταξίδι του στὴν Γῆ τοῦ Σκότους γιὰ νά βρῆ καί
νά πῆ τὸ «Ἀθάνατο Νερὸ» τὴν πηγὴ τῆς Ἀθανα-
σίας.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ «Σικανταρναμὲ Μπαχρή», δηλ.
«Ἔπος τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν θάλασσαν» διηγί-
ται τὰ διάφορα ταξίδια τοῦ Ἀλεξάνδρου στὴν Αἴγυπτον
στὴν Παλαιστίνην, στὴν Ἰσπανία, στὲς Πηγὲς τοῦ Νεί-
λου, στὰ μέρη τῆς Κίνας καί στὴν Σιβηρία. Κύριο θέμα
τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι οἱ σχέσεις τοῦ Ἀλεξάνδρου
μὲ τοὺς φιλοσόφους τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας Ἀριστοτέ-
λην, Πλάτωνα, Σωκράτην καί Ἀπολλώνιον, τὸν Τυανέα,
καί ἡ θεία του ἀποστολή.

Ὁ Νιζαμῆς στὸ βιβλίον τούτον δίνει καί μιὰ πολὺ περι-
εργὴ ἐξήγηση τοῦ ἐπιθέτου τοῦ Ἀλεξάνδρου «Ζουλ—Καρ-
νεῖν» (ἦτοι Διπλοκέρατος) ποῦ δίνεται στὸν Ἀλέξαν-
τρο, ἀπὸ τὸν Μωάμεθ στὸ Κοράνι, λέει, πῶς τὸ παρα-
τσούκλι τούτον δόθηκε στὸν Ἀλέξαντρο ἀπὸ τὸν Μωά-
μεθ, γιατί εἶχε πολὺ μεγάλα αὐτιά, ποῦ προεξείχαν
σὰν κέρατα κι' ἐπαναλαμβάνει, σὰν νά ἐπρόκετο γιὰ
τὸν ἀρχαῖον μῦθον τοῦ Μίδα, καί τοῦ κουρέα. Ὁ Κουρέ-
ας, ποῦ μοναχὰ αὐτὸς γνωρίζει τοῦ Βασιλέα τὸ μυστι-
κό, πῆγε καί τὸ εἶπε μέσα σ' ἕνα πηγάδι, γύρα ὅμως
ἀπὸ τὸ πηγάδι φύτρωναν καλάμια, ποῦ ἔλεγαν μὲ τὸ
κάθε φύσημα τοῦ ἀέρα:

«Ὁ Βασιλεῖας Ἀλέξαντρος ἔχει μεγάλα αὐτιά.»

Ἔτσι, ἔγινε γνωστὸ τὸ πρᾶγμα, κι' ὁ Ἀλέξαντρος, φι-
λοσοφῶντας ἀπάνω στὸ πάθημά του, ἀνεγνώριζε τὴν
μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι τίποτε δὲν μένει μυστικὸ σ' αὐτὸν
τὸν κόσμον.

Ὁ Νιζαμῆς, ὅπως τὸ λέγει ὁ ἴδιος στὸ ποίημά του,
ἐκρησιμοποίησε πολλὰ καί διάφορα πηγὰς, παλαιοπερ-
σικὰς, Ἑλληνικὰς κι' Ἑβραϊκὰς, μὲ σκοπὸ νά συμπληρώ-
σῃ τὴν παλιότερη διήγηση τοῦ Φερντουοῦ.

Στὸ δεύτερον μέρος ὁ «Σικανταρναμὲ Μπαχρή»
δηλ. τὸ «Ἔπος τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ θάλασσαν». Ὁ
Ἀλέξαντρος παρουσιάζεται πλειότερον σὰν φιλόσοφος
καί προφήτης παρὰ σὰν κατακτητὴς. Συναναστρέφεται
τούς Ἐφτά σοφοὺς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας, ὅπου κατὰ

Ἡ ΒΡΑΔΥΝΗ ΜΟΥ ΑΝΙΑ

Ἡ βραδυὴ μου ἀνία μ' ἔχει ἀποστείλει
καθὼς περίτρομον φθίνει τὸ φῶς
νά τρέξω στὶς πεδιάδες σιωπηλὰς
ποῦ μάδησε ἡ βροχὴ τὸ χαμουμήλι.

Νά τρέξω, νά αἰσθανθῶ τὸ μᾶδημά του
κι' ἡ ἀνάγλυφον στὸν πόνο μου ψυχὴ
στοῦ δωματίου τὰ σκότη μοναχὴ
θὰ νοιώθῃ νά στενεύουν τὰ δεσμά του.

Μὲ ὑποῦλον ἄγγιγμα μὲ ψύχρανε ἡ κουρτίνα
κι' ὑψώθηκε ἡ ἀγωνία—σταχτὶ πουλι
στὴν ἡρεμία τῆς νύχτας τῆ θολῆ
ποῦ ἀκούς, λές, τὴν ἀναπνοὴ ἀπ' τὰ κρῖνα.

Ἄν ἔρχονταν ἀπόψε ὁ θάνατός μου
θὰ τοῦ ἀνοιγα τὴ νεανικὴ ἀγκαλιά.
Γιὰ τ' ἄλλα, ἂν θάκλαισ, κι' ἡ πικρὴ μιλιὰ
κι' ὁ παιδεμένος, σταθερὸς λυγμὸς μου!

Μ.Χ. ΓΑΚΗΣ

ΠΑΛΗΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

Τι ἔχεις πιά καί σὴσασες ἀραχνιασμένη Λύρα;
Ποῖδς λύπης σύγνεφο βαρὺ σοῦ σκέπασε τοὺς τόνους;
Τι ἔπαθες κι' ἀπόμεινες γιὰ κάθε τόνον στεῖρα;
Πές μου γιατί δὲ τραγουδᾶς παληοὺς καῖμοὺς καί πό-
νους;

Βουβάθηγες! Πῶς φαίνεσαι ἄθλιμμένη, κουρασμένη!
Νοιώθω βαθειὰ μὲς στῆς ψυχῆς τὸ σκοτεινὸ βυθὸ
Κάποιο συντρίμμι, μιὰν σκιά ποῦ σὰν νά περιμένει
Ν' ἀκούσει κάποιον σου παληὸ ποῦ ἔπαιζες σκοπὸ.

Μὴν εἶναι τάχα ἡ Μοῦσα σου, ἄλλο τ' ἄγνόν λουλούδι
Ποῦ ξάνοιγε στὶς νότες σου μιὰ ἄδολη χαρὰ
Καί σὺ τὴν ἐσυντύχαινες μ' ἕνα γλυκὸ τραγουδί;
Ἄν εἶν' αὐτὴ, τραγουδᾶ τῆς ἀκόμα μιὰ φορὰ!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

χουν τὴν σπουδαιότερη θέση. Ὁ Πλάτωνας (Ἄφλα
τοῦν), ὁ Σωκράτης κι' ὁ Ἀπολλώνιος (Μπελινᾶς).

Ὁ Ἀλέξαντρος ἔχει μιὰ θεία ἀποστολή. Ταξιδεῦει
ἀκατάπαυτα σ' ὄλον τὸν κόσμον παραγγελμένος ἀπὸ
τὸν Θεὸ, νά συστήσῃ στοὺς ἀνθρώπους νά μετανοή-
σουν γιὰ τὰς ἀμαρτίες τους. Πρῶτα πηγαίνει στὴν Αἴ-
γυπτον καί στὴν Παλαιστίνην, ἀπέκει ἐκεῖνάει μέσον τῆς
Βορείας Ἀφρικῆς γιὰ τὴν Δύση καί φτάνει ὡς τὴν Ἰσπα-
νία καί τὲς ὄχτες τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Στὸν γύ-
ρισμό του τραβάει νοτιώτερα κι' ἀνακαλύπτει τὲς πη-
γὰς τοῦ Νείλου. Συνεχίζει ὕστερα τὸ ταξίδι ἀνατολικά
καί πηγαίνει κατὰ σειρὰν στὲς Ἰνδίες καί στὴν Κίνα. Τε-
λευταία ἐπισκέφεται τὲς χῶρες τοῦ Βορρᾶ καί φτά-
νει στὴν Γῆ τῶν Μακάρων, ποῦ κατοικιέται ἀπὸ μιὰ φυ-
λὴ ἀνθρώπων ἀγνῶν κι' ἀθῶν.

Βλέπει κανεῖς πῶς ὁ Νιζαμῆς ἐκρησιμοποίησε ὄχι
μοναχὰ τὰ προγενέστερα ἔργα του, πῶχουν νά κάνουν
μὲ τὴν μυθικὴ ζωὴ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅπως τὸ
μυθιστόρημα τοῦ ψευτο-Καλλιστίνι, καί τὸν «Σιαχνα-
μέ», ἀλλὰ καί πολλὰ ἄλλα συγγράμματα, πιθανῶς Ἀ-
ραβικὰ ἢ Ἀραβικὰς μεταφράσεις Ἑλληνικῶν Ἔργων,
ποῦ περιέγραφαν συχνὰ μὲ τρόπο, ποῦ διέστρεφεν ἔντε-
λῶς τὴν ἱστορίαν, τὴν ζωὴν καί τὴν διδασχὴ τῶν Ἀρχαίων
Ἑλλήτων φιλοσόφων καί ἰδίως τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Ἀρι-
στοτέλην καί τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέα, ὡς καί πε-
ριγραφὰς Ἀράβων περιηγητῶν γιὰ τὰ ἀξιοπεριεργὰ τῶν
Ἰνδιῶν τῆς Κίνας κι' ἄλλων πολλῶν ἀπομακρυσμένων
Χωρῶν.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΓΙΩΣΕΦ ΕΛΙΓΙΑ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΠ' ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

ΑΣΜΑ Η' Κ. Δ. 13—Ε' 1

Κλειδωμένο εἶναι περβόλι
 Ἡ νυφούλα μου, ἀδερφούλα,
 κλειδωμένο ἓνα περβόλι
 μὲ μιὰ κρήνη σφαλιστή.
 Ἐνας κήπος μὲ ροδιές
 καὶ μὲ ζουμεροὺς καρπούς
 φυτεμένοι κύπροι, νάρδοι
 κύπροι, νάρδοι καὶ σαφράνη
 κανέλα καὶ κινάμωμο
 κι' ὄλα τὰ φυτόδεντρα
 ἀπὸ τὰ μυρωδικὰ
 σμύρνα μαζὺ κι' ἀλόη,
 Κι' ὄλα τὰ μυριστικά.
 Μιὰ βρυσούλα περβολιοῦ
 μιὰ βρυσούλα ποὺ ἀναβλύζει
 καὶ σταλάζει ἀπ' τοῦ Λιβάνου
 τίς κορφές
 Ξύπνα βορριά
 τρέξε νοτιά
 στὸν κήπο μου φυσηξε
 νὰ σκορπιστοὺν τὰ μύρα τοῦ.
 «...Νάρθη ὁ καλὸς μου στὸ περβόλι του
 καὶ νὰ γευτῆ γλυκοὺς καρπούς.»
 —Νά, ἦρθα στὸ περβόλι μου, ὦ νυφούλα μου ἀδερ-
 κι' ἔδρεψα τὰ σμύρνα μου καὶ τὰ μυρωδικὰ [φούλα
 Νά, γεύομαι τὸ μέλι μου μὲ τὴν κερύθρα ἀντάμα
 Νά, πίνω τὸ κρασάκι μου μὲ τὸ γάλα ἀντάμα
 Φάτε, πιέτε, ἀγαπημένσι
 καὶ μὲθύστε, ἐρωτευμένοι.

ΑΣΜΑ Θ. Κ. Ε' 2—ΣΤ' 3

Ἐγὼ εἶμουν κοιμισμένος κι' ἡ καρδιά μου εἶταν ξύ-
 Νά, γροικιέται τοῦ καλοῦ μου ἡ φωνὴ χτυπάει [πνια.
 «Ἄνοιξέ μου ἐοὺ ἀδερφούλα, φιλενάδα μου καλὴ
 ὁμορφὴ μου περισσότερα
 τὸ κεφάλι μου δρυσόλουστο
 τὰ μαλλιά μου εἶναι βρεγμένα ἀπ' τίς στάλεστοῦ βρα
 [δουοῦ].

—Μὰ ἔχω πουκάμισο βγαλμένο
 Πῶς νὰ τὸ ξαναφορέσω;
 Μὰ ἔχω τὰ ποδάρια μου πλυμμένα
 Πῶς νὰ τὰ ξαναλερώσω;

Ἄπλωσε ὁ καλὸς μου τὸ χεράκι
 Μέσ' ἀπ' τὸ παραθυράκι
 Κι' ἡ καρδιά μου πῶς γοργοχτυποῦσε!
 Σηκώθηκα ν' ἀνοιξῶ τοῦ καλοῦ μου
 Κι' ἀπὸ τὸ χέρι μου ἔσταζεν ἡ σμύρνα
 Σμύρνα στολιές ἀπὸ τὰ δάχτυλά μου
 Στῆς κλειδαρειᾶς ἀπάνω τὸ χέροῦλι.
 Ἄνοιξα ἐγὼ τοῦ ἀγαπητικοῦ μου
 Μὰ ἔχει φύγει ὁ ἀγαπητικός μου, πάει!
 (Πῶς ἔλυωνε ἡ ψυχὴ μου ὅταν μιλοῦσε!)
 Τονὲ γυρεύω—πουθενά δὲν τονὲ βρίσκω,
 Τονὲ κράζω κανεὶς νὰ μ' ἀπολογηθῆ!

Οἱ βαρδιατόροι μ' ἠύρανε
 ποὺ γύριζαν στὴν πόλη
 Μὲ χτύπησαν, μὲ πλήγωσαν
 Μοῦ ρίξαν τὸν πέπλο
 Οἱ φύλακες ποὺ φύλαγαν τὰ κάστρα.

Σὲ ὄρκο σὰς βάζω, ἐσὰς, κοπέλλες τῆς Γερουσαλήμ,
 ὅταν συναπαντήστε τὸν καλὸ μου
 τί θὰ τοῦ πῆτε;

Ἄχ πέστε του πῶς λυώνω ἀπ' τὴν ἀρρώστεια
 τῆς Ἀγάπης!

—Μὰ τί ἔχει ἐξέχωρο ὁ καλὸς σου
 ἀπὸ ἄλλους ἀγαπητικούς
 κι' ἔτσι μὰς βάζεις σ' ὄρκο;

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΣΤΑ ΞΕΝΑ

Μ' ἐπιασε πάλι πυρετός, θολώσανε τὰ μάτια
 τὰ πόδια μου λυγίσανε, πόνοι μὲ περιζώσαν
 τὸ πρόσωπό μου χλώμιασε—καὶ γίνηκε κομμάτια
 ἡ δύσιχη καρδούλα μου, ποὺ τόσα τήφτηώσαν.

Κλεισμένος ὀλομόναχος στὴν παλιοκαμαρὰ μου
 ἔχω γιὰ μόνη συντροφιά, τοὺς τέσσαρες τοὺς τοίχους,
 τὴν καπνισμένη λάμπα μου καὶ τ' ἄσπρα τὰ χαρτιά μου
 ποὺ μὲ χαρὰ προσμένουνε νὰ τὰ γεμίσω στίχους...

Μιὰ μάνα ἔχω στὴ ζωὴ κι' αὐτὴ πολὺ μακριὰ μου
 Δὲν ξέρει πῶς ἀρρώστησα γιὰ νάρθη νὰ μὲ γιάνη
 κι' οἱ φίλοι ποὺ τοὺς λέν πιστοὺς δὲν ἔρχονται κοντά μου
 μόνο ρωτοῦνε τοὺς γνωστοὺς: ὁ φίλος μας τί κάνει;

Κι' ἡ νύχτα σὰν ξαπλώνεται—ἄχ! πόσο μὲ φοβίζει
 ἡ νεκρικὴ τῆς σιωπῆς καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Γκιώνη!...—
 Τὰ μάτια μου νυστάζουνε ὁ νοθεῖς μου τριγυρίζει
 σὲ ξένους τόπους, ἀγνωστούς καὶ τὸ κορμί μου λυώνει...

Ἦρθαν καὶ τὰ μεσάνυχτα. Τὸ φῶς τῆς λάμπας σβύνει.
 Μὲ μίος ξαπλώνεται πυκνὸ τὸ μαῦρο τὸ σκοτάδι...
 Μιὰ σκέψη μένει στὸ μυσλό: καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ!...
 θὰ σηκωθῶ τὰχα ποτέ; ἢ πάω κατὰ τὸν Ἄδη;...

Γιάννινα 1936

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΗΤΑΣ

Σ' ΕΝΑ ΦΙΛΟ

Ξεψυχισμένος ἔφθασε κι' ἀποσταμένος
 θρόισμο ἀπαλὸ—γλυκύτατος σκοπός..
 Δισβάτις ἦμουν ποὺ περνοῦσα βραδυνοῦς
 στῆς γειτονιάς τὰ γκαλντιρίμια..
 Κάποια σοννάτα, ἔπαιζε τὸ πιάνο σου, παληὰ
 μεθυστικὰ κι' ἠδονικὰ γλυκεῖα..

Ἦταν ὅπως καὶ τότε.. Τὸ φεγγάρι ἔσρινό.

λευκὴ ἡ γειτονιά κι' ἔπαιζες ἐοὺ τὸν ἴδιον, τὸν ἀπο-
 ψινόν σκοπόν..

Ἄλλα ἴδια ἦταν... Τὸ τοπεῖο, τὸ φεγγάρι, ἡ γειτονιά!
 Μόνο... Μόνο ποὺ τότε εἴμαστε ἀμέριμνα καὶ ἐξέγνοια
 στα παιδιὰ..

ΚΙΜ. ΒΡΑΔΥΝΟΣ

Ὁ καλὸς μου εἶν' ἄσπρος κι' ἄλικος
 Ξέχωρος σὲ χίλιους μέσα,
 τὸ κεφάλι εἶν' ἀπὸ μάλαμα
 καὶ τὰ χεῖλα μαλλιά του
 μαῦρα—μαῦρα σὰ κοράκου.

Τὰ μάτια του, μάτια περιστερῶν
 ποὺ εἶναι πλάι σὲ κροεὺς βρυσούλες
 μεσ' τὸ γάλα εἶναι λουσμένα
 κι' ἡσυχάζουν μεσ' στὶς κόχες.

Τὰ μάγουλά του σὰν βραγιές ἀπὸ μυριστικά
 σὰν παρτέρια μὲ λουλούδια εὐωδερὰ
 τὰ χεῖλάκια του σὰν ἀγρία τριαντάφυλλα
 ποὺ σταλάζουν μωσκοβόλια.

Τὰ χέρια του σὰ φύλλα μάλαμα του
 στολισμένα μὲ χρυσόλιθους
 τὸ κορμί του ἑλεφαντένιο κομψοτέχνημα
 στολισμένο μὲ ζαφύρια.

Τὰ πόδια του σὰ μαρμαροκολῶνες
 ποὺ ἀκομποῦνε σὲ στηρίγματα χρυσα
 ἢ μορφὴ του μοιάζει τοῦ λιβάνου
 κι' εἶναι νειὸς λεβέντης σὰν τὰ κέδρα.

Γλύκα στῆσι τὸ στοματάκι του
 κι' ὄλος εἶναι ἐπιθυμιές
 αὐτὸς εἶναι ὁ καλὸς μου
 κι' αὐτὸς εἶν' ὁ διαλεχτός μου
 κοπέλλες τῆς Γερουσαλήμ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΡΑΒΟΛΑΙΜΗΣ ΚΙ' Ο ΛΑΦΟΓΙΑΝΝΗΣ

(ΓΙΑΝΝΗ ΠΙΝΔΕΑ)

Ήταν τὸν καιρὸ τῆς κατακαυμένης κλεφτογιάς.

Σταυροπόδι κάτω ἀπ' ἕνα θριωμένο ἔλατο ὁ καπετάν Στραβολαίμης καὶ γύρω τοῦ βραβὸ τὰ παλληκάρια. Συγγεμισμέ ο ἰὸ μέτωπο τοῦ καπετάνιου κι' ἄγρια, μολίβι βαρεῖό, ἡ ματιὰ του, ἰσκιωμένη ἀπ' τὰ ποχεῖα, ἴδως φεροῦγες πευλιού, φρούδια του. Μαῦθοι λόγισμι ἀναθόλωναν τὸ νῆυ του κι' ἡ δὲ χιά τοῦ φόβου, τῆς ὑπόψιας ὁ σκορπίδος, δάγκαιαν καὶ φασμά πωγων τῆ μαλλιασμένη του καρδίᾳ. Ἡ καπετάνισσα ἔρειε κατὰ γαμοῦσ ὁ στρωμὶ τῆς ἀνυμπορίας καὶ τῆς λεχωνιάς, τρεῖς μέσος καὶ τρεῖς νύξ; ἀλλάργα ἀπ' ἔδω, κάτω σ' ἕνα καλυβόσπιτο τῆς Κατερίνας, πέντε μέρες τώρα.

Λεχώνρι Δὲν τὴν πρόσμεναν τώρα τὴ γέννα. Θαρροῦσαν πῶ, κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἢ τ' Ἀτ—Βασίλη δάροχταν, με τὸ κολό, τὸ πρωτὶ βλάσισαρο τοῦ γάμου τους. Τοῦ Βαγγελισμοῦ βάλανε στέφανα Μάρτις, Ἀπρίλης πῆς. Δὲ βγαίνουν οἱ μῆνες! Ποιὸς νάξε τάχα ἀνδοτριώσει τὴν περίμορφη Χούβω πρὶν ἀπ' αὐτόν; Πιλιὸς νάξε κορφ λογήσει τὴν παινεμένη κόρη τῆς πρωτοπέλιγα Χαϊζηλάδου, πρὶν ἀπ' τὸν ἀντρα τῆς, τὸν πρωτοκλέφτη Στραβολαίμη π' ὅ τρέμαν κάμποι καὶ βουνά; Ποιὸς νάξε πρῶ ἀναδέψει τὸν ἀμάλαγο κόρφο τῆς κατὰμοσῆς καὶ κατὰ γλυκειας λεβεντοπέροδικας; Ὡχό! Καὶ τὰ μάτια τοῦ ἀντριου καπετάνιου ἄσ οἱ τριψαν, ἄν καὶ κατεβασμένα. Καὶ φουσκωναν καὶ φουσκῶσαν βυρεῖα τὰ λασιὰ στήθια τοῦ κλέφτη.

Κόνιτσε γιόμα, κι' ἀπ' τὸ πρωινὸ ποῦρθε στὸ λιμέρι κάποιος Κώστας Ἀγραφιώτης, ὁ ῥουγάτης, λέει, στὴν Κατερίνα, σταλμέν' ἀπ' τὴν σερασιμένη καπετάνισσα, κατὰκαὶ δα πικράθηκε ὁ καπιτάνιος. Τὰ παλληκάρια, με σκεπτά τὰ κεφάλια καὶ μαρμαρωμένα τὰ χεῖλη, πολέμηγαν νὰ ξεδιαλύνουν τὸ φριφοῦ μυστικὸ πού περῆσαν τόση λύπηση σὲ πρῆφανο κοῦ ἐλό του. Καὶ σὰ νὰ ἔβλυναν ἀπὸ βτρὸν ὑπνοῦ ὁ καπετάνιος. Ἐρριξε μιὰ ἡμερωμένη ματιὰ σὲ τρωτοπαλλήκαρό του, τὸν γλυκόφωνο Λάμπη, καὶ λέει ὀργῆ καὶ μαλακά.

—Δὲ τὸ πέοντες ψά, ὦρὲ Λάμπη!..

—Ποιό, καπετάνιε μ';

—Τὸ «Δὲ μπορῶ, μένα μ', δὲ μπορῶ». Ἐέρ'ς κατὰ πῆς τὸ θέλου ὄντας ἔχου μαρρωμένη τὴ καρδιά μ', ὦρὲ Λάμπη!..

—Ἐννοια σ', καπετάνιε μ', ἔννοια σ'.

Δὲ παρ' ἔξενεύτηκαν οἱ κλέφτες. Τῶςσαν. Ὁ καθένας ὄντας εἶνε σικλ τεμένος ἀναζητᾶει λιμονιόρι τοῦ πόνου του σὲ κρῶσι γιὰ σὲ γυναῖκα, σὶνὸν πόλεμο γιὰ σὲ κυνῆγι. Ὁ καπετάν Στραβολαίμης γύρνε γιατροσιὰ τῆ; καρδιάς του σὲ τραγοῦδι. Μισρακλῆς ἀνθρωπος, μὲ κακόφωνο. Δὲν εἶχε τὴ χάρη τοῦ τραγοῦδιού. Ὅποιε εἶχε βαρεῖα τὴν καρδιά του ἔβαζε ἕνα παλληκάρει νὰ τοῦ τραγοῦδάη. Κι' ἀπ' ὄλα, πρῶτο καὶ καλύτερο, τὸ πρωτοπαλλήκαρό του, τὸν Λάμπη.

Ὁ Λάμπης ἔρηκατάπιε μιὰ δυὸ βολῆς, τήραξε μιὰ τὸν καπετάνιο καὶ μιὰ τοὺς συντρόφους του, καὶ ἀναθάροσαν με τὴ λαλιὰ τοῦ καπετάνιου, κι' ἄρχισε νὰ τραγοῦδάη, ἀπαλά καὶ σιγαλόφωνα στὴν ἀρχή, πὸ θαρροῦσ, δυνατώτερα κατόπι, μὲ πάντα μ' ἕνα τόνο λυπητερό, κλάμη καὶ παράπονο μαζί, πού σου σπάραιζε τὰ σωθικά. Οἱ ἄλλοι κράταγαν ἴσο.

Στὰ πέντε ἔξη, μένα μ', μάρομα, σὶς πέντε ἔξ βρουσούλες, [δὲ μπορῶ, μένα μ', αἴντες τὸ πῶ νὰ πῶ, [μῶρ, μένα μ', δὲ μπορῶ!..

Ἐγὼ εἶμαι κόρη, μένα μ', ἄρρωστη, μικρὴ ἄρρωσασμένη, [Δὲ μπορῶ, μένα μ', αἴντες τὸ πῶς νὰ εἰπῶ, [μῶρ' μένα μ', δὲ μπορῶ.

Γιὰ βάλε τὸ χεράκι σου στὴν ἀργιό μου τῆσπη καὶ πᾶρε τὸ χρυσὸ κλειδί καὶ ὄρσε στὴν κασίλλα, καὶ βγάλε τὸ φουστάνι μου καὶ βγάλε τὰ φλουριά μου, καὶ βγάλε τὸ ζουνάρι μου καὶ ντύσε με/σὰ νύφη!..

Τὸ τραγοῦδι ἰὸ θλίβερο, ἡ τρεμουλιασιή φωνὴ τῆς Λάμπη κι' ἡ χαλκοκρόσση μορφή τοῦ καπετάνιου πῶδειχνε πῶ; δὲν εἶχε ἀκόμα καταλαγᾶσει ἡ φοιροῦνα τῆς ψυχῆς του. Βάσταγαν ἀκόμα βραβὰ καὶ περῶμένα ὀλοτρόφρα τὰ παλληκάρια. Κι' ὅτ' ἀν τέλεισος τὸ τραγοῦδι, τὸ μοιρολόγι πῆς, ἄλλος ἄχός, γλυκός, λιγερὸς καὶ καταλάγαρος, ἴδιο κελαῖδισιὸ νερὸ καὶ ἀγρωσι-βρύσης καὶ κέφτει ἀπὸ βράχο, ἀνέβαινε ἀπ' τὸ μπουγγὸν ὅτι καὶ γιόμζε μ' ὀλοζώντανους καὶ δροσερόδες ἔνοις τῶ

ροουμάνι. Τὸ τραγοῦδι ἔκτινο θάλλεγες πῶς ἐχοῖτανε, δὲ ἔρρω ἀπὸ πιά περιελόσιτα Μοῖσα σιολμένε, τὰ πικρόνη πλιότιρο τὸν χολιασμένο καπετάνιο. Καὶ εἰ νὰ τὰ ῥάχτικαν με τὸ τραγοῦδι αὐτὸ εἰ κλέφτες. Νόμισαν πῶς κάποιος δαίμοσιος ἦθε στὴν ἐπίσημη καὶ χολόπικη ὄρα τῆς μεγάλης θλίψης τοῦ καπετάνιου νὰ μὲλέψη τὴ μόρη καὶ χολέπικη σιλογή του. Καὶ τὸ κερῶπὸ τραγοῦδι ὄλο καὶ ζωντάνευε πλιότερος, ὄλο καὶ λαγορῶτερο ὀλοζόγογε διὰ βραβὸ, πιδ γλυκό, πιδ ἄμικφο.

Τρικ'ολιή μου πῆς δικά καλλόρσση τριγόνα,

σ' ὄλο τὸν κόςμοι ἡμερη, σ' ὄλα τὰ παλληκάρια,

εἰ με τὶ στέκει ἄγρια, δὲ θέλεις νὰ ἔσγῶσι;

Σοράντα κίτρινα φλουριά εἰ μιὰ κλωστή δεμένα,

ὄλα τὰ δίνω μιὰ βραδιά νὰ κοιμηθῶ με σένα!..

Πρῶτος ἰ ἴηος ὁ Γερο—Λιάκος στὴ φοβερὴ ἐκείνη βραβὰ μῶρα τῆς συντροφιᾶς; εἰ ἔσψύχσε τὸ πασιχαρο τραγοῦδι κι' ὁ γλυκός του ἄχός.

—Ὁ Λαφογιάννης θά'νε, θαρρῶ!..

—Καλὰ στοχάστικες, Γερο—Λιάκο, εἶπε ὁ καπετάνιος. Ἀντὸς ὁ ἀφωρεσμένος θά'νε.

—Αὐτὸς εἶνε, σίγουρα!..

—Ἴδια ἡ φωνὴ του!..

—Σιολχημα βάζω!..

Εἶπαν ἕνα γύρω δειλὰ ἀόρη τὰ παλληκάρια.

II

Τὸν λέννε Λαφογιάνη γιὰ ἰ ἔτρεχε καὶ πῆδαγε σὸν ἔλαφι. Πού νὰ τοῦ παραβῆ ἄλλος σὲ τρεχὶο καὶ σὸν πῆδο! Τάξε βέλει μ' ὄλους τοὺς λεβέντες τοῦ Πίνδου καὶ τοῦ Ὀλυμπού, σὲ πανηγύρια καὶ σὶς οχόλες τοῦ λιμεριοῦ. Ἄλλοι παρὰβγαῖναν σὲ σημάδι, σὲ λιθάρι, σὲ πρῆξιμο τοῦ σπαθιοῦ, μὲ σὲ τρέξιμο καὶ σὲ πῆδημα ἔνας κι' ἀτοῖριστος ἦ'αν ὁ Λαφογιάνη! Ἐτάγε κανεῖς τῶ; σὶς φῆβες του ἔτρεχε σῖμα τοῦ ἔακουστοῦ, γιὰ τὸ τρεχὶο του, κλέφτη Ζιχαριᾶ.

Τὸν εἶπε ἀφωρεσμένον ὁ καπετάνιος, μὲ τὸν εἶπε, ἀλόγαστα στὴν κἀκιά τοῦτῆ ὄρα τῆς πῆρας, γιὰτὶ, μ' ὄλα πού ἦταν πανηρός, μουρενίσρης καὶ λιγουλᾶκι ψεύτης καὶ κατεργάσης ὁ Λαφογιάννης, πάλι ἀγαπημένος ἦταν καὶ σ' αὐτόν καὶ σ' ὄλους. Τὸν θάμοζιν γιὰ τὰ φερωμένα πόδια του, ἀλλὰ καὶ τὸν νοστιμεῖανε γιὰ τοὺς σιακάδες καὶ τὰ παραμύθια του. Σ' ἄλλους σκάρωνε παιχνιδία πού νὰ τὸ φουσᾶ; καὶ νὰ μὴ κωνόνη. Καὶ σὲ τραγοῦδι, πρῶτος. Τὸν εἶπε κοντὰ του πολλῆς βολῆς. Ήταν ὁ μόνος καπετάνιος πού μποροῦσε νὰ χωνεύη αὐτὸν τὸν ξεροξέβουλη. Καὶ σὲ τὸν πάτω τὸν ἀτόδιως γιὰ πάντα, γιὰ νὰ πῆ ξενοδολεῖτης τὸ στροβόζουλο. Ὁ Λαφογιάννης νὰ γῆν δοῦλος τοῦ ἐνοῦ καὶ τοῦ ἄλλου ἀγωγιᾶτι!

Δὲν εἶχε πίστη Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶ; καλ' ἔ; φορῆς, γρήγορος, ἀκούρατος καὶ νυχτοπερπατόρης, εἶπε φθάσει σὲ μιὰ νύχτα ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο σὲ τὸν Σμόλικα, ἢ στὰ Τζουμέρκα, ἄν τὸ γύρει ἢ ἀνάγη, μὲ σ' ἄλλα μούτζωνε τα. Ὅχι μόνε π' ὁ φιλοῦσε σβῖρα τουρκοποῦλες κι' ἀεβανιτοπούλες κι' Ὀβρηῆς;—εἶχε γκῶσ τρῶσει τρεῖς κέλος—πρῶμα ἔξω ἀπὸ κάθε νόμο καὶ τῆσπῆ τῶν κλεφτῶν, ἀλλὰ κι' ἀπ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια εἶχε κλέψει ἀσημικὰ κάποτε. Διαβολόφωχος, μὲ κι' ἀστεῖος. Σᾶν γυρῆζινε ἀπὸ καμιά ἐπιδρομὴ ἀπ' τὰ τουρκοχώρια, ὄλοι τοὺς μελογοῦσανε τῆς πλληκαριῆς τους, τοὺς σκοτωμοῦς; τ' ἄπτρα καὶ τὰ φλουριά καὶ τὰ χρυσοδαχιλιῖδια τοῦ πλιότικου. Αὐτὸς εἶε μίλαγε. Μὰ εἰ περῶσε λίγος καιρός, ἄρχιζε τὰ κρυφάλογα καὶ τὰ χιμῶγια με τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο, σὲ καρασῦλι ἢ στὴ βρύση, ἰσταρῶντας τῆς μουρτορεῖς του.

Τέτοιο, ἦταν ὁ Λαφογιάννης. Καὶ τῶρ' εἰσφέρονταν σὲ καραβάνι τοῦ ἐνοῦ καὶ καὶ τοῦ ἄλλου γιὰ ἕνα ἔρηκομάτο, εἰ δὲ τὸν ἦθελε κανένας καπετάνιος σὲ μπουλοῦκι του.

Ὁ καπετάν Στραβολαίμης ὠρθῶθη, σήκωσε τὸ κεφάλι τέντωσε τὸ πυργημένο τοῦ κορμ', βροντῶντας τὴ χιτ' ἔμαλι καὶ τὴ βαρεῖα του τὴν ἄμματα, καὶ κατηφόρησε βαρὺς κι' ἀγίληνευτος πόντα. Τὸν ἀκαλύθησε ὁ Λάμπης; κι' ἀπὸ κοντὰ εἰ ἄλλοι, γέροι καὶ λεβεντόπουλα, με τὰ καριοφίλια σικτὰ λιβέντικα σὲν ὄμα, με τὸ γιαταγάνι σερωμένο ἀπ' τὴ μέση, με σταυρωτὰ τὸ σῆμα τῆς ἀρμάθης ἀπ' τὰ φουσεῖα, με λερὰ γένα, ἔδχενι-μῶρ με τσιμπάδες ἀνεμισμένους, με τὸ κοντοκίπι κορμα-

σμένο στ' δνα μανηκι, με λυγδιασμένες φουστανέλες και τσαρούχια φαγωμένα.

Κατάκορφα στον Καραμπαμπά σμιζανε με το καρβάνι. Μπροστά μπροστά μιά περήφανη και γοργομάτα καλαούζα, μιά μούλα με γερή περπατησιά, με κάτασπρη μπάλα, με κυπρί που ξυπνουσε το δάσους τον αντίλαλο, και πίσω άλλα κι' άλλα κι' άλλα γερά και καλοζώητα άλογομούλαρα, φορτωμένα σακιά. Και πιο πίσω, καβάλλα σ' ένα καλοθρεμένο και άβάσταγο φαρι με χρυσαυμένο γκέμι και κατακαίνουργη σέλλα, ο Λαφογιάννης! Ντυμένος κι' αυτός ολοκαίνουργη φορεσιά, ίδιος πάντα σιγαλινό, διαβολικό γέλοιο. "Άρχοντα! Τήραγε ο καπετάνιος, τήραγαν και τα παλληκάρια. Νειρεύονταν ο καπετάνιος, νειρεύονταν και τα παλληκάρια. Τρίβανε τα μάτια τους! Γαλήνεψε φιά ο άνημερος Στραβολαίμης, με ο τετραπέρατος Λαφογιάννης μυρίστηκε πως κάποια άντάρα αναδεύονταν στην ψυχή του καπετάνιου. Δέ σηκώνει χωρατά ή περίσταση. Γι' αυτό, γρήγορος και λαστιχάτος, πήδηξε απ' τ' άλογο του και κρατώντας το απ' το καπίστρι, χαιρέτησε, μισό στα σοβαρά μισό στ' άστεία, βγάζοντας το φλογάτο φέσι του.

— Προσκυνώ, καπετάνιε μ'. Γειά σας παλληκάρια!

Νειρεύονταν ο καπετάνιος, νειρεύονταν και τα παλληκάρια.

Πάλε ο Γερο-Λιάκος πρωτομίλησε.

— Ο Λαφογιάννης, καπετάνιε μ'!

— Έγώ 'μαι, καπέταν Στραβολαίμη! Και σου φέρνω χαιρετισματα απ' την καπετάνισσα!

Τα μάτια του άγριου καπετάνιου άστραψαν ματαπάλι. Τα παλληκάρια σάστισαν κι' αναρωτήθηκαν άφωνα με το νέμα. Τι φίδια να τυραγνούσαν την καρδιά του καπετάνιου;

— Ζαβολασούδα! Μούγκρισε ο καπετάνιος. Και, πνίγοντας όσο μπόραγε το θυμό του, τον άδραξε απ' το χέρι και τον ιράβηξε παράμερα. Μα δέ πρόφταζε να τον ρωτήσει τίποτα μόνος του και νά! γιόμοσε ή στράτα θόρυβο και σα λαγή και τοοκάνι μουλαριών και άγριοφωνάρες κυρατζήδων. Καβάλλα πέντ' έξη άγιογιάτες, με τον γερο-Νάκο μπροστά-μπροστά, στη γρίβα φοράδα του.

— Γειά χαρά, καπετάν Στραβολαίμη, είπε με συρτή κι' έπίσημη φωνή ο γεροκαρβανάρος, ξεκαβαλλικεύοντας και μαντεύοντας πως κάτι μάτωνε τα σπλάχνα του φοβερού κλέφτη.

— Προσκυνάμε, καπετάνιε, είπαν με μιά φωνή οι άλλοι άγιογιάτες, πηδώντας κι' αυτοί απ' το σαμάρι.

"Άλλος ο καπετάνιος άφησε τον Λαφογιάννη και με σκυφό το κεφάλι, πήρε το χέρι του γερο-Νάκου, κάμανε λίγα βήματα παρακεί μόνι τους και τον σώτησε με δύσκολη φωνή.

— Για μολάγα μ', ώρε Μπαρμπα-Νάκο, απ' ποδ έρχεται έτοτος ο διασολεμένος Λαφογιάννης;

— Μαζί μας ήταν καπετάνιε μ'! Απ' τη Κατερίνα έρχομέστε.

— Κι' είδαταν εκεί την καπετάνισσα;

— "Αν την είδαμεν λέει! Και την παρείδαμάν! Καλά είνε την και σε χαιρετάει, καπετάν Στραβολαίμη.

— Και πότε την άπάντησες, Μπαρμπα-Νάκο;

— Μωρέ, να ν' έψες προφές. "Ηρθε στο παζάρ ο παπα-Θύμιος και μου λέει να περάσω απ' την Παναγιά. Θα με καρτέραγαν εκεί. Νύχτωσε, πού λές, πάτησα, τις βρήκα και τις ειό. Κολά ή'αινοκοπειάνιε μ'. Καλοστεκούμενη άκόμα, καλά στην υγεία της κι' ή γρηά καπετάνισσα. Μουπαν να σ' πω χαιρετισματα και πως σε προσμένουνε τη βδομάδα τούτηνε.

Η άψη του κλέφτη όλο κι' ήμέρωνε. Κι' ο γεροκαρβανάρος ξανάπε.

"Αμ' έσο' είνε, καπετάνιε μ'. Κάμε δπως θαμ' σ, ξέκανε με τα παλληκάρια, σκόρπα τα. Τώρα τον χειμώ παντέχεις ν' άφανίσης την Τουρκιά; Πάει, χειμώνιασε: Φυλλουργάσαν τα δέντρα. Φύγαν τα τσελιγκάτα, νότιασε και κρύωσε για καλά ο καιρός. "Άλλη στράτα έμεις δέ κάνουμε. Θα πάρουμε τις φομπιές μας, και δρόμο για τα χειμαδιά. "Α δέ συλλογάσαι τη γρηά, στοχάσου την άκριβή, σου καπέταν Στραβολαίμη. Νιόπαντρη και τέτοια παρανιά γυναίκα, τέτοια λεβέντρα και να μη σε χαιρετάει! Και ξερες, με το καλό γίνεσαι και πατέρας σε κάμποσο καιρό. Μίλα μ', ώρε καπετάνιε! Τι δέ κρέν'ς;

Ο καπετάνιος δέν έκρινε, μα τα μάτια του όλο και γα-

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Σε λίγες μέρες άνοίγουν τα σχολεία.

Οι δάσκαλοι, σαν άποδημητικά πουλιά κι' αυτοί ξαναγυρίζουν ένω τα χελιδόνια φεύγουν, θα άρχίσουν πάλι να γκρινιάζουν έδω στα χωριά όσοι δέ θέλουν να στέλουν τα παιδιά τους στο σχολείο και προ πάντων τα κορίτσια τους.

Πηγαίνοντας στο σχολείο τα κορίτσια μας άρχοντεύονται λέει ο χωριάτης.

Περιφρονεί το κορίτσι την έργασία του σπιτιού, περιφρονεί τηλ έργασία την έσωσπιτική και την έργασία την έξωσπιτική. Δέ θέλει να βοηθήση τη μητέρα του στις βάνασες έργασίες της χωριάτικης ζωής. Κι' άρχίζει έτσι να χαλαρώνεται ή ένότητα της οικογενείας.

Κι' αυτό γίνεται γιατί δέν προσαρμόζονται οι δάσκαλοι με τις συνθήκες της ζωής μας. "Ιδίως οι δασκάλες. Προερχόμενες από πολιτείες, κυριευμένες οι περισσότερες από νοσταλγία άπραγματοποιήτων όνειρων νομίζουν ότι είναι θύματα, ότι έκτελοδν άγγαρίαν και όχι καθήκον. Περιγελοδν μερικές και τ' άγνά μας έθιμα και γίνονται αίτια να τις μισήσουν οι γυναίκες του χωριού, που επί τέλους έχουνε και κάποιο δικηο. Γιατί δέν τις άφήνει ή άμάθειά τους να σκεφθουνε κάπως ύψηλότερα κάπως άντικειμενικότερα. "Αλλά οι έντεταλμένες τη διαπαιδαγώγηση των τέκνων μας, αυτήν την ήθικην αναγέννηση της πατρίδας μας, δέν πρέπει να ξεχνούν ότι τα μάτια όλων μας είναι προσηλωμένα επάνω τους, ότι ζητούμε να δώσουν το καλό παράδειγμα στο φέριμο και τους τρόπους στα κορίτσια μας, να είναι μ' άλλα λόγια κι' αυτές ότι θέλουμε να γίνουμε τα παιδιά μας. Τότε μόνον θα νοιώσουν τη μεγάλη τους άποστολή και με την άνάλογη προσαρμογή τους στη νέα κατάσταση και με τη βαθμιαία κι' άνεπαίσθητη προαγωγή και καλυτέρευση της κατάστασης αυτής να κερδίσουν την έμπιστοσύνη των μητέρων μας και την άγάπην της κοινωνίας.

Και τότε θα μπορούνε να περιφανεύονται ότι έξετέλεσαν το καθήκον τους και ότι έξεπλήρωσαν τον προορισμό τους. Δέν είναι μόνο τα γράμματα που θέλουμε να μάθουνε τα παιδιά μας. Θέλομε να μάθουνε κι' άνατροφή. Κι' έπειδή έδω στα μέρη μας ούτε ή "Εκκλησία βοηθάει ούτε ή οικογένεια, γι' αυτό το καθήκον του δασκάλου είναι άκόμα πιο δύσκολο και ή ήθική του ίκανοποίηση από μίαν έπιτυχημένη του έκπλήρωση και άποστολή άπροσμέτρητη και φωτολαμπροπεριχυτη.

ΚΩΣΤΑΣ ΑΘ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

λήνευαν.

"Άνοιξε τη καρδιά καπετάν Στραβολαίμη, σε μένανε. Βαλαντωμένος φαίνεσαι. Πές τον σε με τον πόνο σ', καπετάνιε, σε με τον Γερο-Νάκο, τον μπράτιμο τον σ'χωρμένου του πατέρα σ'.

Κι' άνοιξε τη καρδιά του ο κλέφτης κι' είπε την όχιά του φόβου, της ύποψέας τον σκορπιό που δάγκαναν και φαρμάκωναν τη μαλλιασμένη του καρδιά: Θερμασμένη ή καλή του και παράωρα της λεχωνιάς το στρώμα! Νάνοιγε ή μαύρη γης και να τον χάψη τύν πρωτοκλέφτη Στραβολαίμη, που τρέμαν κάμπο και βουνά!

Ο Γερο-Νάκος κούνησε το χιονισμένο του κεφάλι, σούφρωσε τα ψατά του φρύδια κι' είπε.

Τόν λέγαν Κώστ' "Αγραφιώτη, είπες, καπετάνιε μ';

Κώστ' "Αγραφιώτη, ναίσκε...

Κι' είχε μιά κρεατοελιά στ' άπάνω άχειλι του;

Είχε...

Και κόκκινο σαν άπ' άγρύπνια το ζερβί του μάτι;

Ναίσκε...

Το παληοζάγορο! Αυτός ο παληοσμουντάρης είνε, φώναλε θυμωμένος ο γερο-καρβανάρος.

(Άκολ...

Ἡ ΚΑΤΑΡΡΑ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— «Ἐχουμε κατάρρα ἐμεῖς οἱ Ποταμοχωρῖτες γι' αὐτὸ δὲν μᾶς καρκαλάει δάσκαλος. Τὴν ἔχουμε ἀπὸ τὸ Τούρκικο, ἀκόμα... Κι' ἀπὸ Δεσπότη, παιδί μου, ποῦ ἂν δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ παιδάσῃ, ὁ ἀφέντης τὴν κάνει καὶ τοῦ πιάνει... ἄκου ποῦ σοῦ λέω ἐγώ... Καὶ οὐ δὲν θὰ καρκαλήσῃ· παιδί μου... Δὲν θὰ καρκαλήσῃς ὅπως τὸ λέμε μεῖς; οἱ χωριάτες...

— «Ὅχι δὲ κὺρ Δήμο... Τώρα ποῦ ἤρθα θὰ μείνω ἀρκετὰ χρόνια...

— «Μωρὲ ἄκου τί σοῦ λέω ἐγώ... Ὁ Σχωρμενός ὁ ἀφέντης ἦτανε Θεοσεβούμενος, μὲ τὸ παλιὸ μερολόγιο, δὲν εἶχε ἀνεπιές καὶ θυλικὴ στὸ κονάκι του... ἄγιος ἄνθρωπος παιδί μου... Ἔδινε κατῦρρα καὶ ἔπιανε... Μιὰ φορὰ ἤρθε στὸ χωριὸ μας κι' ἀρρώστησε... Ἦθελεν ἡσυχία καὶ τὰ μπακακάρια ἀπὸ αὐτὸν ἔκει τὸν καταραμένο βίλλτο δὲν τὸν ἀφήνανε... Λὲς καὶ ἴχανε πανηγῆρι κάθε βράδυ. Θύμως ὁ ἀφέντης, ἀναψα, στένοξε καὶ εἶπε :

«Νὰ βουβαθῆτε μωρὲ σερτετά...» καὶ ὡ τοῦ θαύματος παιδί μου βουβαθῆκαν ἀμέσως κι' ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια, ποῦ πῆρε τὴν κατάρρα ὁ ἀφέντης ἀρχισαν τὸ τραγοῦδι τους... ἄκου' σοῦ λέω παιδί μου.

Ὁ κὺρ Δήμος ἦτανε ἀπὸ τοὺς πρωτόφιλους ἐνὸς Δασκάλου ποῦ πηγαινε σ' ἓνα χωριὸ γιὰ τὴν ἀποστολὴ του. Φαντασθῆτε ἓνα γεροντάκι κοντόσωμο μ' ἄπυρα μαλλιά μὲ βαθυγαλάζια μάτια καὶ μὲ κατακόκκινο πρόσωπο. Εἶναι ἡ ἐντύπωση τοῦ χωρικοῦ ἐκείνου, ποῦ ἀγνοεῖ τὰ πάντα ποῦ ἀμφιβόλῃ ἂν ὑπάρχει καὶ δευτέρως κόσμος πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ χωριοῦ του ὡστόσο ὁ γέρο Δήμος καλόγαθος καὶ φιλήσυχος ἀνθρωπάκος ἤρθε πρῶτος νὰ μὲ καλοδεχθῆ καὶ νὰ μοῦ πῆ τὴν κατάρρα ποῦ βάρωνε τὸ χωριὸ του. Πέντε χρόνια τὸ χωριὸ χωρὶς δάσκαλο. Ἄν καὶ τὸ Ποταμοχώρι ἦτανε μόνο ἐπὶ ὄρις ἀπὸ τὴν ἕδρα τοῦ Ἐπιθεωρητῆ δὲν εἶχε εὐτυχήσει νὰ ἔχη δάσκαλο μόνιμο. Ὅσοι ἐρχόντουσαν φεύγανε ἔπειτα ἀπὸ μιὰ τριμηνία. Ἡ Ἐκκοσσία ἔρωγος τὸ χωριὸ. Ἐνας ἀπέθαντος βίλλτος ἦσαν τὸ σπῆτι τοῦ θανάτου. Οἱ Ποταμοχωρῖτες εἶχανε νύσσει τὴ φοβερὴ αὐτὴ ἀρρώστεια μ' ἔσαν θυγῆλοι! Λέγανε πῶς μέσα στὸ βάλτο ζῶσε ἓνα θεριὸ ὅταν τὸ θεριὸ ἀναστρέφει—καὶ ἀκουγότανε—ἀπὸ τοῦ θά πῆθινε... ὅταν φώναζε ἔστειλε τὴν ἀρρώστεια... ἄνθρωποι, ἀδύνατοι μὲ κίτρινα πρόσωπα, σὴν ταριχουμένους μύμιες, αὐτοὶ ἦσαν οἱ Ποταμοχωρῖτες. Οἱ κοπέλλες τοὺς προικοκοκόλλισες καὶ ἀδυνατισμένους καὶ τὰ παιδιὰ τους σὰ μισοπισισμένα καλάμια...

Ἐνα τέτοιο χωριὸ προσωρίζοντανε γιὰ τὸν κάθε δάσκαλο ποῦ θάει τὴν κακὴ μοῖρα. Καὶ ἡ δικαία ἀγανάκτησις τοῦ κὺρ Δήμου νὰ δογματίζει «οἱ δὲν καρκαλάει δάσκαλοι στὸ Ποταμοχώρι... ἦτανε σωστή. ἔτσι κι' ἐγὼ ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶ τὴν προφητικὴν τοῦ ἰδιοποίησι. Ἄλλὰ ἔπρεπε νὰ μάθω πρῶτα τὴν κατάρρα τοῦ Δεσπότη. ἴσως τίποτε μυστηριώδες καὶ σοβαρὸν νὰ ἔκουβε ἡ προφητεία τοῦ γέρον. Καὶ ἔνα ἄτογαυματάκι τὸν ἐκάλεσα στὸ σχολεῖο σὴν τρώγλη ἐκεῖνη ποῦ διεκδικουσε τὸ ὄνομα Σχολεῖο.

«Εἶπες, κὺρ Δήμο, τοῦ εἶπα πῶς δὲν καρκαλάει δάσκαλος στὸ Ποταμοχώρι γιὰτὶ ἔχετε κατάρρα ἀπὸ Δεσπότη... Μὰ τόσον καιρὸ, δυὸ μῆνες περάσανε, δὲν μοῦ εἶπες γιὰτὶ σὰς καταρράσθηκε ὁ Δεσπότης. Δὲν ξαίρεις μτωρεῖ νὰ γίνῃ τίποτε ὁ ἀφέντης, ποῦ ἔχομε τώρα νὰ πάρῃ τὴν κατάρρα νὰ μ' εὐλογῆσῃ κι' ἐμένα κι' ἔτσι νὰ καρκαλήσῃ δάσκαλος στὸ χωριὸ σας...

«Δὲν τὸ πιστεύω παιδί μου νὰ φύγῃ ἡ κατάρρα. Ἄλλὰ θὰ σοῦ τὴν πῶ. Τὴν ἔχω εἰπῆ σὴν ἐκκλησίᾳ, στοὺς καφενέδες ἀλλὰ τούτῃ ἡ «νεολαῖρα» (νεολαΐα) δὲν πιστεύει τίποτε καὶ μὲ περγελάνε... ἂς ποὺν ὅτι θέλουν... Ποῦ λὲς τὸν παλιὸ καιρὸ, τὸ τούρκικο, ποῦ ὁ Σουλτάνος μὲ φερμάει ἐπέτριψε νάχομε σχολεῖα ἔρχεται ὁ ἀφέντης ὁ Δεσπότης καὶ καλάει τοὺς δημογέροντας στὸ χαγιάτι τῆς ἐκκλησίας· ἐγὼ τότε ἤμουμα νεῖδς. Τοὺς εἶπε γιὰ σχολεῖο καὶ τὸ χωριὸ τὸ παραδέχθηκε. Καὶ ἐπειθὴ δὲν εἶχαμε καὶ παπᾶ μᾶς ἔστειλε ἓναν ἔξνο παπᾶ ποῦκανε καὶ τὸ Δάσκαλο. Σ' αὐτὸν μαθήτευα κι' ἐγὼ ὕστερα ἀπὸ κάμποσα χρόνια πέθανε ὁ παπαδάσκαλος καὶ μᾶς ἤρθε ἓνας ἄλλος. Μὰ ὁ κὺρ. Στέλιος ἦτανε τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ. Ἐφυγε μόνος του. Ὁ ἀφέντης μᾶς ἔστειλε ἓναν Γιαννιώτη. Μάλαμα ἄνθρωπος ἀλλὰ τί τὰ θέλης. Οἱ δημογέροντες τὸν μιζέρισαν καὶ θέλανε νὰ τὸν διώξουν. Τοῦ βγάλανε κακὸ ὄνομα: πῶς ἔχει ἀγαπητικὸς,

πῶς ἔλαβε τὴν ἐκκλησίαν πῶς ἀνακατεῦντανε στὰ κόμματα... Ὅλα ἄδικα παιδί μου... Τὸν ἔρωγος ἡ θέρη καὶ δὲν ἔφουγε ἀπὸ τὸ χωριὸ μας... Ὡς τόσο κάνανε χαροῖα σὶόν ἀφέντη. Ἦρθε ὁ ἀφέντης γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα. Ὅλο τὸ χωριὸ τὸν κατηγόρησε τὸν Δάσκαλο... Ὁ ἀφέντης τὸν ἔδιωξε καὶ μᾶς ἔστειλε ἓναν ἄλλο. Πάλι οἱ Δημογέροντες δὲν τὸν θέλανε. Δὲν θέλανε Δάσκαλο γιὰτὶ μαθαίνανε ὅλα τὰ παιδιὰ γράμματα... Ἐβαλαν καὶ τὸν ἔδιωξαν καὶ τὸν διώξαν χωρὶς νὰ ρωτήσουν τὸν ἀφέντη τὸν Δεσπότη... Ἐρχεται πάλι ὁ ἀφέντης; μὲ τὸ Δάσκαλο ἄλλα οἱ Δημογέροντες τοῦ ἔπνε ὀρθὰ κοφιά. «Δὲν θέλομε Δάσκαλο τὸ χωριὸ δὲν πληρώνει». Θύμως ὁ ἀφέντης καὶ εἶπε στὸ Ποταμοχώρι νὰ μὴν καρκαλήσῃ Δάσκαλος». Μᾶς καταράστηκε παιδί μου καὶ δὲν καρκαλάει, μωρὲ νεῖατα μου δὲν καρκαλάει πανάθεμά τον...

Αὐτὴ ἦτανε ἡ κατάρρα τοῦ Δεσπότη. Ὁ γεροΔῆμος ἔκανε ἔναν παράξενο συνδυασμὸ ἐπιμένοντας σὴν προφητεία, ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ἐννοοῦσε τὴν ἀγανάκτηση τοῦ Δεσπότη σταλμένη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ στόμα, δηλαδὴ κατάρρα Θεοτικὴ μὲ ἰσρὴ δύναμη καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη εἰκόμει δὲ οἱ μεγάλοι τοῦ χωριοῦ ἔχουν ἀκόμη τὰ ἴδια δικαιώματα... Ἀγνοοῦσε δὲ οἱ Δασκάλοι εἶναι καὶ αὐτοὶ γραμμένη στὸν Κρατικὸ Προϋπολογισμό.

Ἀρκέσθηκα νὰ εἰπῶ στὸ γεροΔῆμο δὲ τὸν πιστεύω καὶ ὅπως λέει ἔτσι θὰ γίνῃ. Καὶ θὰ γινόταν ἔτσι, δηλ. ἔφουγε κι' ἐγὼ ἀπὸ τὸ Ποταμοχώρι γιὰτὶ μὲ ἄρρισε ἡ ἔκκοσσία νὰ μὲ τσακίξει ἂν δὴν ἀπεφάσιζα νὰ θαυματουργήσω ψηλὰ σὶὸ κεφάλι τοῦ κίλοῦ μου γεροντάκου.

Τράβηξα σὴν πολιτεία, εἶνανα θεραπεία συστηματικὰ καὶ πῆρα μαζὶ μου γιὰ δείγμα ἀπὸ ἓνα μπουκάλι ἀντεμπρίνι καὶ πλακοκίνη.

Ἐτσι ἀφοῦ θεραπεύθηκα καὶ ἀφοῦ τελείωσα τὴν ἀδεια μου τράβηξα γιὰ τὸ Ποταμοχώρι κουβιλώντας μιὰ κουνουπιέρα κι' ἓνα δοχεῖο Φλιτ: Προφυλακτικὰ ἐφόδια γιὰ τὸν φτερωτὸ θάνατο τοῦ βάλτου.

Τὸν ἐπροσκάλεσα γιὰ δευτέρη φορὰ στὸ Σχολεῖο καὶ τοῦ εἶπα δείχνοντάς τὰ «Σπασιαλιές»:

«Νὰ ὅλα αὐτὰ κὺρΔῆμο εἶναι γιὰτρικὰ ἀπὸ τὸ Δεσπότη. Πῆρε τὴν κατάρρα πῶς ὁ ἀφέντης καὶ μὲ εὐλόγησε. Τώρα θὰ καρκαλήσῃ δάσκαλος στὸ Ποταμοχώρι...

Κούνησε τὸ κεφάλι του αἰνιγματικὰ καὶ ἀμφίβηλα... Κύτταζε τὴν κουνουπιέρα καὶ μοῦ εἶπε σὴν τὸν ἐδιέφερνε.

«Καὶ τί εἶνε αὐτὸ τὸ δείχνι, τί τὸ θίλεις αὐτό;

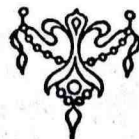
Ἄ/ αὐτὸ εἶναι τὸ ποῖο σπουδαῖο. Μοῦ ἔδωκε ὁ ἀφέντης, ὅταν θὰ νάρχεται καμιά φορὰ κατάρρα νὰ μὲ διώγῃ ἐγὼ θί μπαίνω μέσα σ' αὐτό καὶ ἔτσι ἡ κατάρρα θὶ μείνῃ ἀπέξω. Μ' αὐτὸ τὸ δῖχι δὲν μπορῶ νὰ φύγω... ὅποιος μπαίνει σ' αὐτὸ δὲν φεύγει ἀπὸ τὸ Ποταμοχώρι. Ἐτσι εἶναι ποῦ σουλέω κορΔῆμο. Κράτησα τὰ γέλια μου, ὁ καλὸς γεροντάκος σταυροκλήθημε... Τὰ εἶχε πιστέψει ὅλα ὅσα εἶδε καὶ φεύγοντας μονολογοῦσε... «Ἄ γιὰ πράματα παιδί μου, θεοτικὰ τερετρία.

Ἐτσι πέρασε μιὰ ὀλόκληρος ἐξέσεια στὸ Ποταμοχώρι, ὁ κὺρ Δῆμος πέθανε τὴν τέταρτη χρονιά πεπεισμένος πῶς καὶ θὰ καρκαλοῦσε δάσκαλος στὸ χωριὸ του; Γιατὶ συχνὰ ἰώεγς σὲ ὅλους...

Θεοτικὰ πράγματα παιδιὰ μου χρειάζονται γιὰ νὰ καρκαλίσουν δασκάλοι στὸ Ποταμοχώρι...

Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο...

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Παρακαλούμε τούς συνδρομητάς μας, πού βέβαια θ' αναγνωρίζουν τούς κόπους και θυσίες πού υποβαλλόμεθα γιά νά έκδιδόμεθα κάθε δεκαπενθήμερο όπως μάς αποστέλλουν τις συνδρομές των, ζητώντας πάντα συγχώρηση γιά την πρώιμή μας αυτή άπαίτηση.

Η ένίσχυση από μέρους των φίλων μας μάς είναι είναι αναγκαία γιατί θά γνωρίζουν οι άναγνώστες μας πόσες δυσκολίες συναντούμε γιά νά διατηρήσουμε ένα φιλολογικό περιοδικό σε μιά—και πρέπει νά τού ποῦ με—καθυστερημένη πνευματικά έπαρχία ξένη πρὸς κάθε πνευματικό γεγονός.

Η υποστήριξη πού θά τύχουμε από τούς φίλους μας θά μάς τονώσει τις δυνάμεις και με νέα άκμαιοτητα θά συνεχίσουμε τὸ δύσκολο δρόμο μας.

Εἰς τὸ διήγημα τοῦ κ. Φαλιτάις χαρακτηρίστηκε ὁ συγγραφεὺς, στὸν ἐπίτιλο, ὡς ἡπειρώτης. Μολοντί ἡ πληροφορία αὐτὴ ἀντιβαίνει πρὸς τὴν πραγματικότητα, θά μποροῦσε νά τοποθετηθῆ χωρὶς νά προσφέρῃ καμμιά δυσάρεσκεια στὸν κ. Φαλιτάις πού γνώρισε κ' ἀγάπησε, κ' ὡς ἐπόμενο γιά ἕνα συγγραφέα, ἀσχολήθηκε τόσο μ' αὐτὴν ὅσο και με τὴν πατρίδα του και πὸ πὸλύ, θάλεγε κανεὶς.

Γιά τὸ περασμένο τεῦχος ἔργησε ν' ἀποσταλῆ τὸ ταχτικό χρονογράφημα τοῦ κ. Κ. Μιχαηλίδη και δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος ὁ κ. Μιχαηλίδης με ἀρκετὴ προθυμία ἀναλαμβάνει τὸ χρονογράφημα τῶν «Ἡπειρ. Φύλλων» κ' εἶναι γνωστὴ ἡ χρονογραφικὴ του ἀξία ἀπὸ πολλὰς κερκαραϊκὲς ἡμερίδες πού συνεργάζεται χρόνιά τώρα.

κ. Γιάννην Πινδέαν. Ἡ μεγάλη σας προθυμία μάς συγκινεῖ. Ἐλήθησαν ὅλα. Εὐχαριστοῦμε γιά τὴν ένίσχυσή σας θά σὰς παρακαλοῦσαμε νά μάς στείλετε ἕναν ἀριθμὸ γνωστῶν σας γιά ν' ἀποστέλλουμε τὰ «Ἡπειρ. Φύλλα».

Στὸ πρόσωπό σας βρήκαμε ἕναν ἀπὸ τούς πιὸ θερμούς φίλους μας.

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ τρίτου τεύχους βέβαια εἶναι πολὺ τελειότερη ἀπ' τῶν δύο περασμένων. Τὰ τυπογραφικὰ λάθη σπανίζουν και θέλαμε νά λείψῃ αὐτὴ ἡ ἀσχημία πού πρὸ ὅλη τὴν θέλησή μας μάς ἐμπόδιζαν τὰ πενήντα μέσα τοῦ τυπογραφείου πού πρῶτα ἐκδιδόμεθα. Τώρα βρισκόμαστε σὲ τελεία ἀνεση. Γιαυτό κ' ἀπὸ φύλλο—σὲ φύλλο γίνεται πὸ εὐδιάκριτος ὁ σκοπὸς μας, ἀνάμεσα στὰ σύννεφα τῆς ἀνηρυχίας. Ἀλλ' ἄς ἀφίσωμεν τούς δροματισμούς, καθὼς ἄλλως τε μάς εἰδοποιεῖ και μιά φιλη μας ἡμερίδα Ὁ Διαγωνισμὸς τῆς Λέσχης ἐν θ' ἔπαναλειφθῆ.

κ. Γιάννην Σκλαβενίτην. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Τὸ ποῖμά σας δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ φύλλο.

κ. Εὐαγ. Ξενικάκην. Ἡ συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμε γιά τὴν υποστήριξη.

κ. Κ. Α. Μιχαηλίδην. Δημοσιεύεται. Τὸ ἐρχόμενὸ σας χρονογράφημα ἐλπίζομε νάρθῃ κανονικὰ γιά τὸ ἐπόμενο φύλλο. Θά μάς ἐξυπηρετούσατε κατά πολὺ ἂν συνεχίζατε τὴν κατά τεῦχος συνεργασία σας.

κ. Π. Λυρίτην. Συμπληρικὸ τὸ γράψιμό σας μὰ γιά νά ἐξηγουμαστε, ἀφορμὴ γιά τὴ σκιαγραφία σας αὐτῆ σὰς ἔδωκαν μερικοὶ στίχοι τοῦ Ἄγνωστου ποιητῆ, πού με ἀρκετὰ θαυμαστικά και ἀπειράριθμα στίγματα θαυμάζετε τὴ φιλολογικὴ των ἀξία. Καλέ μας φίλε. Ἡ συμπόνια δὲ πρέπει νά συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἐπιείκεια. Ἀναγνωρίζομε τὸ τραγικὸ θάνατό τοῦ «Νέου» πού ἀναφέρετε ὅχι ὁμῶς και τὴν ποιητικὴ του ἀξία. Καθένας πού πεθαίνει νάχε ἀξιώσεις και μεγάλους... Ἀναφέρομε τὴ στροφὴ ὅπου στηρίζετε τὴ φιλολογικὴ ἀξία τοῦ «Ἄγνωστου ποιητῆ» και ὡς ἀκόλουθον τὸ θαυμασμόν σας και τὸ νέο κομμάτι σας:

Τὴ σημασία ἔχει στὴν πλάστιγγα
τοῦ κόσμου τὴ μεγάλη
ἡ ζωὴ μῆς καρδιάς ὅπου γέρασε
κ' ἂν ξανανοιώσῃ πάλι;

Και γιά νά τελειώνωμε, σὰς λέμε πὼς ἂν τὸ κομμάτι σας αὐτὸ δὲν ἦταν προσωπικὸ τόσο πολὺ κ' ἂν δὲν εἶχε ἀξιώσεις σκιαγραφίας ἀλλὰ ἑνὸς ψυχογραφικοῦ πίνακος τοῦ ἥρωός σας, θά τὸ δημοσιεύαμε εὐχαρίστως. Ἐπειτα κ' αὐτὸς ὁ ρητορικὸς σας τόνος! Νομίζει κανεὶς πὼς εἰπώθηκε στὴν ἐκκλησίαν, μπροστὰ στὸ φέρετρό του, ἐνῶ, διὰ τὸ μέγεθός του και μόνον, οἱ πιστοὶ ξεχνώντας τὰ δάκρυα κλειούσαν νυσταγμένα τὰ βλέφαρα ἀπάνω στὰ στασιδία τοῦ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ἀγαπητὰ «Ἡπειρωτικά Φύλλα»

Προσεχτικὰ διάβασα τὸ σημείωμά σας γιά τὴν προσπάθεια τοῦ κ. Νικολαίδη νά ἐπικοινωνήσῃ με τὴν ἐπαρχία. Και πολὺ σωστὴ ἡ ὑπόδειξί σας γιά ν' ἀναλάβῃ ἡ «Λέσχη» τὰ τῆς συμμετοχῆς και τῆς πόλεός μας εἰς τὸν φωτεινὸ αὐτὸ κύκλο πού προσπαθοῦν νά διαγραφῶν οἱ στενοὶ συνεργάτες τοῦ «Γραφείου» στὶς ἐπαρχίες. Κι' ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ με τούς ἀθηναίους λογίους θά μάς ὠφελήσῃ κατά πολὺ γιά τὴν αἰτία νά ἐκτιμήσωμε πράγματα πού ὡς τὰ χτές τὰ νομίζαμε γιά ἀνάξια, περιττά. Μὰ ἔχω τὴν ἀντίληψη ὅτι ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ θά βαθιά και ὠφέλιμη κ' ἂν εἶναι ἡ ὠφέλειά της θάναι παροδική, κ' εὐκόλα θά λησμονηθοῦν τὰ λόγια πού θ' ἀκούσομε γιά λίγες μέρες. Ἡ ἀνύψωση τῆς πόλεός μας—γιά νά προέλθῃ—πρέπει ν' ἀναπηδήσῃ ἀπ' τὸν τόπο μας, ἢ καλύτερα, ἀπ' τὴν ἐνεργητικότητα τῶν διανοουμένων τῆς πόλεός μας. Πού εἶναι ὁ ἐφετηνὸς διαγωνισμὸς τῆς «Λέσχης ἐπιστημόνων»; Γιατί τὰ Ἡπειρωτικά Χρονικά» δίπλα στὶς τόσες σελίδες πού διαθέτουν γιά τις τόσον σχολαστικὲς λαογραφικὲς και ἱστορικὲς μελέτες, νά μὴ διαθέτουν κ' ἕναν, ἔστω μικρὸν ἀριθμὸ σελίδων γιά τὴν ἐμφάνιση τῆς ἡπειρωτικῆς λογοτεχνίας; Ἀλλ' ἀπὸ κάπου εἶχα ἀκούσει πὼς ἡπειρωτικὴ λογοτεχνία δὲν ὑπάρχει σὲ τέτοιο ἐπίπεδο πού νά μπορῇ νά διατεθοῦν ὠρισμένες σελίδες στὰ «Ἡπειρωτικά χρονικά» γιά τὴν ἐξυπηρετήσῃ τους. Κι' ἂν εἶναι ἔτσι—μὰ νομίζω πὼς ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι ἄκαρπη δικαιολογία—γιατί οἱ τοπικὲς ἀρχές, ὁ Δῆμος πού φέρει πρῶτος τὴν εὐθύνη γιά τέτοια ζητήματα—μόλις τὸν περασμένο μῆνα στὴ Θεσσαλονικὴ ὁ δῆμος δαπάναις του ἐξέδωκε τὰ ἔργα τῆς Βαφοπούλου κ' αὐτὸ θά πῆ πολιτισμὸς γιά τὴν πόλιν ἐκείνη—νά μὴν ἐνισχύσουν τὴν ἔκδοση ἑνὸς τέτοιου περιοδικοῦ πού νομίζομε πὼς θά φέρῃ μεγαλῆτερη ἐξυπρέτηση στὰ ἡπειρωτικὰ γράμματα και στὸν ἡπειρωτικὸ πνευματικὸ πολιτισμὸ. Ἡ δικὴ σας προσπάθεια εἶναι μιά καλὴ ἀρχὴ πού πρέπει νά ἐνισχυθῇ ἀπ' τὸ Δῆμο ἂν θέλῃ ὁ καθένας μας, και πρῶτα αὐτὸς, νά φανῇ φωτεινότερο τὸ αὐριο στὰ ναρκωμένα μας πνεύματα.

Με πολλὴν ἀγάπη

Γ. Κ.

Ἀθήνα 15-9-36

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΙ' ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«**ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ**» (Ἡράκλειον Κρήτης). Περιοδικὴ ἔκδοση στίχου και κριτικῆς. Ἐκδότης ὁ ποιητὴς κ. Λευτέρης Ἀλεξίου. Περιέχονται στίχοι του πρωτότυποι και κατά μετάφραση. Ἀξιόλογη ἡ προσπάθειά του νά ἀποδώσῃ τὴ «Θεία Κωμῶδα» τοῦ Δάντε καθὼς και τὰ καλύτερα ἀπ' τὰ ξένα ποιήματα. Και τὴν καλὴ προσχηματισμένη ἐντύπωση συμπληρώνουν τὰ δικά του «Ἀντικα» πού μὰ; δείχνουν τὸν κ. Ἀλεξίου ποιητὴν «κολασμένο», θὰ μπορούσε κανεὶς νά τὸν δνομήσῃ με παράξενες σαρκιστικὲς ἐπιδιώξεις πού τὸ «μάταιό» τους τοῦ πλημμύρισε τὴν καρδιά ὅχι με ἀπογοήτευση, ἀλλὰ με περιφρόνηση.

«**Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ**» (Ἀθηνῶν). Μηνιαῖο πολιτικὸ, κοινωνικὸ, φιλολογικὸ δελτίο. Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἰουλίου ἱστορικὴ μελέτη τοῦ René Piaux «ἡ Δυστυχισμένη Ἡπειρος», ἄρθρον περὶ «τῶν προφητειῶν τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ» τοῦ κ. Κ. Γ. Κιλυβοπούλου, «τὰ προνόμια τῆς Χειμάρρας» τοῦ κ. Μιλτ. Σπυροπούλου, ἀρχαιολογικὸ ἄρθρον, «ὁ γάμος τῆς Διουλιζουριά» τοῦ κ. Ἀλ. Μαυροπούλου κλπ.

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἀυγούστου «ἡ Βίρειος Ἡπειρος» ἱστορικὴ μελέτη, ἡ «Μονὴ Δρυάνος» ἱστορικὴ μελέτη τοῦ κ. Μ. Κιλυβοπούλου και συνέχεια τῶν ἀρθρῶν τοῦ René Piaux και τοῦ κ. Μ. Καλυβοπούλου αἱ «προφητεῖαι τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ» κλπ.

Ναοῦ. Ἐμεῖς ὁμῶς ἀνπαρευρισκόμαστε θά συγκινούμαστε πραγματικὰ και θά σὰς σφίγγαμε τὸ χέρι. Ἀλλὰ μόνον ἐκεῖ...

δ. Φ. Χρυσοφίδου. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμε.

ΤΑ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ»